

7 בנובמבר 2013

לכבוד
הוועדה לבחינת המתווה לשידור הציבורי העתידי בישראל
באמצעות דואר אלקטרוני v.shidurim@moc.gov.il

שלום רב

הנדון: התייחסות תל"י ל"קול קורא" לקבלת הצעות והתייחסויות הציבור

בהמשך לקול הקורא שפרסמתם ביום 27.10.2013, לקבלת הצעות או התייחסויות בנוגע למתווה השידור הציבורי העתידי בישראל ("הקול הקורא"), אנו מתכבדים להעביר לכם את התייחסותה והצעתה של תל"י חברת התמלוגים של יוצרי הקולנוע והטלוויזיה בישראל בע"מ ("תל"י"). הצעתנו מתייחסת לסוגיית הבטחת זכותם של התסריטאים והבמאים בישראל לקבלת תמלוגים במסגרת הפקות השידור הציבורי העתידי בישראל.

בכבוד רב

רן טל (במאג' תיעוד), יו"ר
אבי שמש (תסריטאי), מנכ"ל בפועל

תל"י חברת התמלוגים של יוצרי הקולנוע והטלוויזיה בישראל בע"מ (פ.ח. 520044066)

שד' דוד המלך 1, תל-אביב 64953 טל. 03-5669574 פקס. 03-5600134 info@tali-rights.org.il

1. אודות תלי

תלי היא חברת התמלוגים של ציבור התסריטאים והבמאים בישראל. החברה הוקמה בשנת 2000 וכיום יש בה כ-1,700 חברים.

לתלי הסכמי רישיון עם כל גופי השידור והמשתמשים בישראל לרבות רשת, קשת, ערוץ 10, HOT, יס, הטלוויזיה החינוכית והרשות השנייה, וכן אתרי האינטרנט וואלה, מאקו חברות הסלולר פרטנר, פלאפון, סלקום ומשתמשים אחרים כגון חברות תעופה, הערוץ הישראלי בארה"ב. הסכמי הרישיון מסדיר את תשלום התמלוגים שישולם בגין הרישיון המתיר שימוש של תלי ברפרטואר היצירות של חברה.

תלי היא זו הדואגת לכינונם וחתירתם של הסכמי הרישיון, מפקחת ושומרת על ביצועם וישומם, עוקבת אחר מכלול השימושים, מתעדת אותם, גובה את דמי הרישיון ומחלקת את התמלוגים לתסריטאים ולבמאים.

הקמתה של תלי מבטיחה היום לכל תסריטאי ולכל במאי בישראל להנות מהזכות לקבל תמלוגים עבור השימוש ביצירותיו למשך כל ימי חייו וכן ליורשיו למשך 70 שנים לאחר פטירתו (כקבוע בחוק זכויות יוצרים).

2. חשיבותה של הזכות לתמלוגים לתסריטאי ולבמאי

הבטחת תשלום התמלוגים לתסריטאי ולבמאי במציאות השוררת כיום בשוק התקשורת, היא תנאי הכרחי ליכולת הקיום וההשרדות של התסריטאי והבמאי. זאת, בין היתר, משום שתסריטאים ובמאים יוצרים בתנאים של חוסר וודאות לגבי התממשות הפרויקט בכלל, ולגבי הצלחת היצירה בפרט:

- (א) אי ודאות מובנית בתחום - בתחום היצירה קיימות עונתיות, אופנות ומגמות המשתנים חדשות לבקרים. לכן, בהגדרה, תוחלת החיים המקצועית של תסריטאי ובמאי היא קצרה משמעותית משל עובדים במגזרים אחרים שלא בתחום היצירה. התנודתיות וחוסר הקביעות הם מאפיין מרכזי אפוא בתחום זה, ובאופן מובהק;
- (ב) יש מעט מאד גופי שידור, ומנגד - ישנם אלפי תסריטאים ובמאים. גם התסריטאים והבמאים המצטיינים מוצאים את עצמם תקופת ארוכות ללא עבודה;
- (ג) כאשר התסריטאי או הבמאי מפתח יצירה חדשה, תקופת הפיתוח - שעשויה להמשך חודשים ואף שנים - היא על חשבוננו, תוך שקיים סיכון רב שהפרויקט לא יצא לפועל (כ-10%-6% בלבד מהפרויקטים המוגשים לקרנות ולגופי שידור מתקבלים).

מכאן שקיימת חשיבות עצומה להבטיח את יכולתו של התסריטאי או הבמאי להנות מהצלחת יצירותיו, לקבל תשלום בעד שידורים ושידורים חוזרים, הכל כדי שיוכל להתמיד וליצור לאורך זמן.

תמלוגים מהווים את הזיקה האמיתית היחידה להצלחת יצירה, שכן בעת היווצרות היצירה, ולעיתים גם בתכוף לשידורה, לא ניתן לחזות את הצלחתה וממילא אין אדם היודע להעריך את שוויה האמיתי. לכן, התשלום שמקבלים התסריטאים ובמאים הוא, במקרה הטוב, עבור זמן העבודה בלבד ולפיכך התמלוגים הם הדרך היחידה להבטיח ליוצר השתתפות בהצלחה של יצירתו, אם וכאשר תצלח.

תל"י חברת התמלוגים של יוצרי הקולנוע והטלוויזיה בישראל בע"מ (פ. 520044066)

שד' דוד המלך 1, תל-אביב 64953 טל. 03-5669574 פקס. 03-5600134 info@tali-rights.org.il

התמלוגים הם **כלי מרכזי** לתגמול התסריטאי והבמאי במיוחד היום, עת היצירות הקולנועיות והטלוויזיוניות הפכו ל"יצירות מדף", שהשימוש בהן גדל בשיעור ניכר בפלטפורמות מגוונות (כגון: טלוויזיה למנויים, VOD, סלולר, ואינטרנט), ויכולת המעקב והגביה אחר השימוש ביצירותיו קשה ביותר (בגלל ריבוי אמצעי המופע על גבי רשת האינטרנט).

זכותם של התסריטאים ובמאים לקבלת תמלוגים בנוסף לשכר מוכרת ומקובלת בכל העולם. ארגון הגג לחברות תמלוגים CISAC מאגד כחמישים חברות תמלוגים ליוצרי קולנוע וטלוויזיה וזכות זו מעוגנת בחקיקה ובנוהג הבינלאומי וכן בהנחיות UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) וכן בהנחיות שפורסמו בשנת 2005 על ידי ארגון זכויות הקניין הרוחני העולמי (WIPO) the World Intellectual Property Organization.

3. חשיבותם של התמלוגים לעידוד היצירה המקורית ולתרבות המקורית

מעבר לחשיבותם של התמלוגים לתסריטאי או לבמאי הבודד, קיימת חשיבות רבה בהסדרתם לחברה הישראלית, ליכולת הקיום של קהילה של תסריטאים ובמאים פעילים לאורך זמן, המבטיחים את התרבות המקורית בעולם גלובלי שבו על היצירה הישראלית להתמודד ולהוכיח עצמה מול מיטב היצירות בעולם.

בשנים האחרונות אנו עדים לפריחה בקולנוע ובטלוויזיה של ישראל. סרטים ישראליים זוכים לכבוד, הצלחה ולפרסים ברחבי העולם ותוכניות טלוויזיה נמכרות לרשתות השידור המובילות בעולם.

לדוגמא, ארבעה סרטי קולנוע ישראליים ("ואלס עם באשיר", "בופור", "עג'מי", "הערת שוליים") הגיעו לשלב הגמר של חמשת המועמדים הסופיים לפרס האוסקר האמריקאי לסרט הזר הטוב ביותר ("ואלס עם באשיר" זכה בנוסף בפרס הסרט הזר הטוב ביותר בגלובוס הזהב לשנת 2009, פרס סזאר לסרט הזר הטוב ביותר 2009). סרטים ישראליים וסרטי תעודה מועמדים לפרסים יוקרתיים באירופה ובעולם כדבר שבשגרה. סדרות ישראליות נרכשו לצפייה או עיבוד ברחבי העולם (הסדרה "בטיפול" נרכשה במספר מדינות, וכך גם הסדרות "רמזור" ו"חטופים" זכו בפרסים יוקרתיים בארצות הברית), כמו כן, ב-2013 שני סרטי תעודה ישראליים במקביל הגיעו לגמר תחרות האוסקר האמריקאי "שומריהסף" ו"חמשצלמות שבורות".

התמלוגים המשולמים לתסריטאים ובמאים הם אחד מגורמי ההצלחה לכך.

4. הסדרת התמלוגים באמצעות שמירת הזכויות לתמלוגים

זכותם של התסריטאי והבמאי לתמלוגים מהווה שבריר קטן בכל עוגת הבעלות בזכויות היוצרים. על מנת שהיוצר יהיה זכאי לקבלת תמלוגים עליו לשמור את זכותו זו ולהסדירה במסגרת הסכמי ההתקשרות הנוגעים להפקת היצירה.

שמירת הזכות לתמלוגים כאמור אינה פוגעת בזכויותיו שלגוף השידור ו/או המפיק לבצע כל שימוש ביצירה ו/או לסחרה. כאמור, כל גופי השידור והמשתמשים אינם מתנגדים לאפשר לתסריטאי ולבמאי לשמור את הזכות לתמלוגים ביצירות שהם מזמינים.

5. תלי ורשות השידור

בשנת 2008, לאחר תהליך גישור ארוך בראשות שופטת בית המשפט העליון בדימוס, הגבי דליה דורנר, הסכימה גם רשות השידור להסדיר את נושא תשלום התמלוגים לתסריטאים ובמאים ונחתם הסכם בין תלי לרשות השידור. ההסכם שנחתם, מסדיר, בדומה לגופי השידור האחרים, את תשלום התמלוגים, וכן מתיר לכל במאי או תסריטאי שימוש בסעיף של שמירת זכויות לתמלוגים.¹

6. המצב ברשות השידור היום

תוקפו של הסכם הרישיון בין תלי לרשות השידור הסתיים ביום 31.12.12.

במהלך כל התקופה מאז חתימת הסכם הרישיון לא גיבשה רשות השידור מדיניות בעניין החלת סעיף תלי בכל התקשורת (הפקות פנימיות וחינוכיות), דבר המשליך במישרין על עתידם של הבמאים והתסריטאים בפועל, במרבית המקרים אין מאפשרים לתסריטאי או לבמאי לשמור את זכותו לתמלוגים ובכך נשללת מהם לנצח הזכות לקבל תמלוגים בגין עשיית שימוש ביצירותיהם.

נוצר מצב אבסורדי לפיו דווקא רשות השידור היא גוף השידור היחידי בישראל שלא מאפשר ליוצר לשמור את זכות היוצרים בסעיף מוגדר וברור בהסכם ההתקשרות. זאת באותה שעה ממש בה כל גופי השידור בישראל² מאפשרים ליוצרים שמירת זכויותיהם באמצעות סעיף שמירת זכויות. (בין אם המדובר בהפקות עצמיות או בהפקות חיצוניות המבוצעות באמצעות מפיקים חיצוניים).

תלי עשתה ניסיונות רבים בבקשה מהנהלת רשות השידור לכבד את זכותם של התסריטאים ובמאים לשמור על זכותם (החוקית) לקבלת תמלוגים ולהצטרף לכל יתר גופי השידור בישראל ובעולם. במסגרת מאמצייה אלה חזרה תלי וביקשה מאז שנת 2012 להביא עמדתה בפני מליאת רשות השידור. אולם עד כה לא ניתנה לה כל הזדמנות לעשות כן. **תמהנו: האם כך חפצה רשות השידור הממלכתית להתייחס לקהל היוצרים הבכירים של היצירות הקולנועיות בישראל, ועל מה ולמה היא נוהגת בהם בצורה המזלזלת בזכויותיהם, ואף מסרבת לשומעם בנפש חפצה.**

7. הצעת תלי

תלי מבקשת כי בכל הסדר שיבחן לקביעת המתווה של השידור הציבורי העתידי בישראל, ודווקא בשל חשיבותו וייחודו השידור הציבורי, והעובדה שהוא אמור לשמש אות ומופת לגופי השידור האחרים בישראל - יקבעו כללים ברורים המכבדים את זכותם של התסריטאים והבמאים לקבלת תמלוגים, כפי שמקובל בכל העולם ואצל כל יתר גופי השידור בישראל.

¹ בסעיף 7.4.1 להסכם הרישיון שנחתם בין תלי לרשות נקבע: "שאינן לרשות השידור התנגדות שבהתקשרות בינה ו/או מי מטעמה ובין אותו תסריטאי או במאי, יוכנס סעיף תלי בנוסח שסוכם בין הצדדים".

² כאמור, מדובר בכל גופי השידור המסחריים (רשת, קשת, ערוץ 10, YES ו-HOT) ובכל גופי השידור הממלכתיים (הטלוויזיה החינוכית, הרשות השנייה). וכן חברות הסלולר ואתרי אינטרנט (כגון: WALLA ו-YNET).

תל"י חברת התמלוגים של יצרי הקולנוע והטלוויזיה בישראל בע"מ (ח.פ. 520044066)

שד' דוד המלך 1, תל-אביב 64953 טל. 03-5669574 פקס. 03-5600134 info@tali-rights.org.il